СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 259. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го ЛИСТОПАДА 1948. — No. 259. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 6, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН НЕ БУДЕ КАНДИДАТОМ У ТРЕТЄ

У повороті залізничим потягом з родинної місцевости Індепенденс, у стейті Мизури, до Вашингтону, президент Гері С. Труман зупинився в кількох місцевостях, як у Джексон, Седалія, Ст. Луїс, та Синсинаті. Усюди стрічали його товпи народу, до яких він звертався з приязними словами. Він заявляв, що не прохає голосів, а надіється підтримки при виконані передвиборчих зобовязань і сповнення „страшенної відповідальности. **Найдовше**, бо цілу годину, зупинився в місті Ст. Луїс, де відворено двері стації, щоб пустити людей до президентського потягу. В розмові з людьми, які ставили йому різні запити, президент заявив, що він не має ніякої злоби до нікого, а на адресу тих, що зогосували проти нього, він сказав, що вони мають доволі клопоту з того, що голосували на кого іншого.

Кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс, Антоні Левієро, який їхав з президентом передає сцену, як президент несподівано прийшов до вагону, в якому перебував він самий і Ернест Вакаро, кореспондент „Асошіейтед Прес", приділений до Білого Дому. Вони саме були зайняті складенням кореспонденції про заяву Трумана, що він не буде кандидатом на третю каденцію в уряді президента. Левієро зупинився ширше над цею заявою і приходить до висновку, що якщоб Труман навіть змінив колись свою думку, він не буде міг більше кандидкувати тому, що в 1952 р. він матиме 69 літ життя, отже буде застарий.

ПЛЯНИ НА НЕДАЛЕКУ МАЙБУТНІСТЬ.

Після приїзду до Вашингтону і полагодженні найважніших урядових справ, президент поїде на відпочинок до місцевости Кій Вест на Флориді. Вже тепер обговорюють можливі переміни в кабінеті і на інших відповідальних становищах. З огляду, що секретар стейту Джордж Маршал, як теж і секретар оборони Джеймс Форестал виявили давніше бажання залишити свої становища, знавці виявляють різні здогади про їхніх наступників. Є навіть думка, що президент запросить республиканця Фостера Долеса на місце Маршала.

Одначе справді реальною справою, якою має зайнятися президент підчас нової каденції, є скасування робітничого закону Тефта-Гартлія й ухвалення нового, більше приємливого для зорганізованого робітництва. Начерк нового закону опрацьовує секретар праці Морис Дж. Товбин, а його переведення в конгресі має на увазі нововибраний віцепрезидент Албен В. Барклі.

СЕН. ТЕФТ ВІРИТЬ, ЩО ЗАКОН З ЙОГО ІМЯМ ЗАЛИШИТЬСЯ В СИЛІ.

Не зважаючи на обіцянки президента Трумана, що закон — Тефта-Гартлія буде відкликаний, сен. Роберт А. Тефт, який на спілку з конгресменом Гартлісм працював над теперішнім робітничим законом, заявив, що він не вірить у скасування цього акту. Він признає, що можна буде поробити тільки деякі зміни в новому законі, але конгрес не дозволить на цілковите відкликання. Це сказав Тефт у Ню Йорку в четвер, перед своїм виїдом до Европи, де він хоче перевести студії над політичним положенням.

ПОНАД 45 МІЛЬЙОНІВ ВІДДАНИХ ГОЛОСІВ ПРИ ВИБОРАХ.

Вашингтон. — До вечора 4 листопада прийшли звідомлення з висліду голосування при останніх виборах з 94.4 виборчих місць. Усіх голосів нараховано 45,000,212. Вони розділені так: На Герія С. Трумана 22,590,046; на Тамеса Е. Дюія 20,738,731; на Генрія А. Волеса 1,060,578; на Дж. Строма Трумонда 910,857. Вони дістануть такі голоси в Колегії Електорів: Труман 305, Дюї 189, Волес О. Турмонд 38.

ХОЧУТЬ ВІДЛОЖИТИ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ДЛЯ НАУКОВЦІВ.

Вашингтон. — Білий Дім і Поборова Служба оприлюднюють спільно, що складено вже 5 комісій науковців і вихователів, щоб придумати спосіб для відложення військової служби для цих категорій, якщо вони найдуться в поборовім віці. Комісії зосередять свою увагу на науку фізики, одначе будуть мати на увазі теж і суспільні та гуманітарні науки, а це значить, що в в практиці всі студенти каледжів та університетів будуть могли дістати відложення служби.

ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВИХ СИЛ ПРИ ЛЕТУНСТВІ.

Вашингтон. — Летунські Сили оприлюднюють, що вже зформувалася приватна корпорація під назвою „Ранд Корпорейшен", яка має використати „найспосібніші сили нації" для оборони країни. Провід в цій корпорації будуть вести люди науки і знавці промислу, а праці будуть виконувані на підставі замовлень Летунських Сил. У такий спосіб можна буде злучити працю цивільних людей з військовими фахівцями. Головним директором буде Ф. Р. Колбом.

МАГНЕТ-ВЕЛЕТЕНЬ.

Ирвингтон, над Гудсоном, Н. И. — Найсильніший у світі магнет задемонстровано перший раз прилюдно перед збором науковців. Він приміщений в лабораторії Колумбійського університету, побудований у цій місцевості. Магнет буде головним інструментом при циклотроні для вжитку воєнної фльоти. Він має силу 400,000,000 волтів, а його промір довгий на 13 стіп.

ПАРЕЛ ТАМЕС ПЕРЕД СУДОМ.

Вашингтон. — Конгресмен Дж. Парнел Тамес, голова комісії неамериканських діянь, покликаний перед федеральну слідчу лаву, відмовився складати зізнання.

Організується відділ ЗУАДК для відбору з корабля нових імігрантів

ДАЛЬШІ ВАЖЛИВІ ВИЯСНЕННЯ З. У. А. Д. К. В СПРАВІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ.

Филаделфія, 5. листопада. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що цей Комітет вже одержав у Вашингтоні дозвіл на організацію власного штабу, що переводив би відповідні формальності та допомагав при відборі з кораблів нових імігрантів, що приїжджатимуть старанням цього Комітету. Досі українських імігрантів можна було обслуговувати тільки під фірмою інших великих допомогових агенцій. Згідно з новою постановою, ЗУАД Комітет має право вислати по одному своєму представнику на кожних 9 нових імігрантів, що приїжджатимуть старанням цього Комітету. Для виконання цего нового завдання ЗУАДКомітет вже поробив відповідні заходи для організації двох окремих переселенчих пунктів в Ню Йорку і Бостоні, куди приїжджатимуть транспорти нових імігрантів. Дирекція ЗУАДКомітету сподіється, що місцеве українське громадянство допоможе йому вив'язатися і з цего завдання. Приїзд чергового транспорту з новими імігрантами заповідається до Бостону в половині цього місяця.

Точність у виповненні аплікацій передумовою успішного полагодження.

В останньому часі до канцелярії ЗУАДКомітету вплинуло багато посвідчень про запевнення праці і мешкань новим імігрантам, але у виповеннях цих аплікацій стверджується цілий ряд недомагань. Тому ЗУАДКомітет щераз вияснює:

Дотеперішні постанови нового закону про імігарцію передбачують два роди аплікацій: для рідних по крові до третього ступня (Individual Assurances for Relatives) і для інших (Housing and Employment Registration).

Посвідчення для кревних.

Посвідчення для кревних (Individual Assurances) можна висилати тільки для кревних до третього ступеня, бо в інших випадках їх не береться до уваги. Ці посвідчення треба виповнювати чітко в трьох примірниках, потвердити їх в нотара і всі три переслати до канцелярії ЗУАДКомітету у Филаделфії. При цьому треба пам'ятати, що на одну аплікацію (виповнену в трьох примірниках) може приїхати тільки одна родина (батьки і діти до 21 року життя). Для інших членів родини і для дітей понад 21 рік життя, треба для кожного окремої аплікації (тої самої родинної форми, я к йдеться про рідних до третього ступеня). Дуже важливе, аби на аплікації були подані точні адреси того хто і кому аплікації виставляється. Треба теж подати точну адресу працедавця, що запевняє новому імігрантові працю. Окремого посвідчення від працедавця про запевнення праці не вимагається.

Посвідчення для знайомих і приятелів.

Для спроваджения приятелів, знайомих, дальших як до третього ступеня кревних та всіх інших виповнюється посвідчення про запевнення праці і мешкань (Housing and Employment Registration Form I) в чотирьох примірниках. При цьому обов'язує та сама засада, що і при перших посвідченнях, іменно, що на одне посвідчення може приїхати тільки одна родина з дітьми до 21 року життя. Для всіх інших треба окремих посвідчень. На аплікаціях необхідно подати точну адресу того, хто їх виставляє. Якщо посвідчення не виставляється для точно означеної особи в Европі тоді відповідне місце на ньому можна залишити незаповнене, а представник ЗУАДКомітету в Европі, в порозумінні з місцевими організаціями може призначити це посвідчення для відповідного українського кандидата на імігранта.

Процедура перевозу нових імігрантів.

Кожний новий імігрант виїжджає з Німеччини до Америки під опікою одної з сімох добровільних американських допомогових агенцій, визнаних урядовою Переселенчою Комісією у Вашингтоні. Між цими агенціями є теж наш ЗУАДКомітет. Після причалення транспорту до американського порту, кожна з цих сімох агенцій має право відбирати з корабля тільки тих людей, що приїхали за її старанням і вона зобов'язана ними відповідно заопікуватися, іменно, вислати їх до місця призначення. Замішання і припізнення в полагоджуванні іміграційних формальностей викликують ті, що висилають аплікації для одної родини чи особи через кілька організацій нараз.

Нормальна іміграція почнеться в січні.

Дирекція ЗУАДКомітету повідомляє, що перших кілька транспортів в цьому році привезуть тільки тих імігрантів, що вже раніше мали афідевіти та що перейшли вже потрібні іміграційні формальності, головно провірку СіАйСі. Нормальний перевіз всіх нових імігрантів, що матимуть потрібні посвідчення та підпадатимуть під новий іміграційний закон, почнеться щойно в грудні або січні наступного року. ЗУАДКомітет докладає всіх зусиль, щоби всі переслані йому посвідчення негайно апробувати у Вашингтоні і безпосередньо пересилає їх для дальшого полагодження в Европі. Жадні принаглювання в цій справі з боку тих, що посвідчення вислали, нічого не допоможуть, бо все мусить перейти відповідну процедуру і все відбувається встановленим законом порядком. Дирекція ЗУАДКомітету у Филаделфії і його представництво в Німеччині зі свого боку самі всіми силами намагаються допильнувати, аби все було точно і своєчасно полагоджене.

Наостанці, ЗУАДКомітет звертається ще з гарячим закликом до цілого нашого громадянства, щоби приспішило висилку посвідчень для спровадження до Америки якнайбільшої кількости українських скитальників та щоби при цьому не забувало й про потреби великих фондів для успішного переведення переселенчої акції та для дальшої необхідної допомоги тим нашим братам в Европі, які з будьяких причин не зможуть з нового іміграційного закону скористаоти. ЗУАДКомітет зокрема прохає українських громадян в Ню Йорку і Бостоні допомогти місцевим Переселенчим Осередкам у відборі нових імігрантів з кораблів та в організації відповідної опіки для них

ГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ В ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ СПРАВАХ.

ЗУАДКомітет **повідомляє**, що чергові рбори в справах використання нового іміграційного закону для українських скитальників відбудуться в **Дітройті** в неділю, дня 7-го листопада в год. 1-шій після полудня в місцевому „Юкрейніен Темпел". На другу неділю, дня 14-го листопада в год. 8-мій ввечорі такі самі збори відбудуться в **Шикаго**, в Сивик Сентер, 841 Норт Вест Евню. На обох зборах екзекутивний директор ЗУАДКомітету, д-р В. Ґалан, даватиме відповідні вияснення в справах нового іміграційного закону та щодо можливостей його якнайкращого викристання для українців. Після зборів відразу будеться виповнювати та потверджувати аплікації для спровадження нових імігрантів.

АЧЕСОН АБО ГАРИМАН КАНДИДАТАМИ НА НАСТУПНИКІВ МАРШАЛА.

Париж, 5. листопада. — У зв'язку зі здогадною постановою ген. Маршала зрезигнувати з посту секретара стейту при найблищій реорганізації американського уряду, в політичних колах ООД видвигається цілий ряд здогадів на тему можливих наступників ген. Маршала, найповажнішими кандидатами на яких вважається бувшого підсекретара стейту Діна Ачесона, або адміністратора Програми Европейської Відбудови, В. А. Гарримана.

Французька армія озброюється американським вирядом

За звідомленнями „Асошіейтед Прес", які наспіли з Німеччини, Злучені Держави потайки дали збройний виряд для трьох французьких дивізій, щоб чимскорше приспособити армію західної Европи. Агенція „Асошіейтед Прес" каже, що дістала ці вісті з достовірних джерел і що вартість американської зброї виносить $5,000,000. Зброю перевезено до Франції з складів американської армії в Німечині, а деякі воєнні матеріяли замовлено просто в Америці. У виряді находяться нові моторові тенки, радієві прилади й інші речі. У такий спосіб Америка розвязала практично частинне озброєння західної Европи, заки ще покінчено переговори Західних держав.

СОВЄТИ ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ЗБРОЙНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В СВІТІ

"Большевик", орган Центрального Комітету комуністичної партії Совєтського Союзу, отже практично орган совєтського уряду, надрукував в останньому виданні статтю Г. Бурдзалова, в якій закликає комуністичні п'яті колони в усіх країнах світу до готовости до збройної революції та остаточного встановлення комуністичного режіму в цілому світі. В статті пригадується, що „парляментарна боротьба" комуністичних п'ятих колон в демократичних країнах є тільки „школою" в підготовці до збройного виступу та насильного поваления демократичних урядів і встановлення комуністичної диктатури. „Большевик" закликає всі комуністичні партії закордоном до випростування своєї „партійної лінії" відповідно до теорії Леніна-Сталіна, що обов'язує всіх комуністів, бо й методи боротьби за комуністичний лад є в усіх країнах однакові, іменно: збройна революція та сила. В статті наводиться слова Сталіна, що „основні проблеми робітничого руху в капіталістичних країнах вирішуться силою, безпосередною боротьбою пролетарських мас, генеральними страйками й революцією".

РАДА БЕЗПЕКИ ДОМАГАЄТЬСЯ ЕВАКУАЦІЇ НЕҐЕБУ.

Париж, 5 листопада. — Рада Безпеки О. Д. прийняла вчора резолюцію, яка домагається відкликання ізраїльських та арабських військ в палестинській провінції Неґеб на позиції з-перед 14 жовтня. В резолюції не названо ані арабів, ані ізраїльців, але вона відноситься до ізраїльців, що власне після того часу зайняли цю провінцію. На випадок не виконання цего домагання О.Д., резолюція передбачує санкції.

БЕВИН ПОТВЕРДЖУЄ СЛУЖБУ БРИТАНСЬКИХ ОФІЦЕРІВ В АРАБСЬКІЙ АРМІЇ.

Лондон, 5 листопада.—Британський секретар закордонних справ, Ернест Бевин, вчора формально потвердив віддавна оспорювану вістку, що офіцери реґулярної британської армії ще служать в трансйорданській армії. Даючи письменну відповідь на запит в парляменті Бевин ствердив, що ще на початку листопада 20 британських старшин і 30 вояків інших ранґ були приділені до трансйорданської армії, але тільки до служби в тій країні. Бевин не згадував про тих британців, що служать в арабських збройних силах добровольцями.

ГЕН. ДЕ ҐОЛЬ ПРО АНАРХІЮ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 5 листопада. — Ген. де Ґоль видав для преси заяву, в якій стверджує викликану комуністами анархію в тій країні та комуністичну загрозу для неї зі зовні. Він склав свою заяву у зв'язку з повідомленням уряду про закінчення зорганізованого комуністами страйку вуглекопів, яке заповіджено на наступний тиждень. Ген. де Ґоль знову закликає французький нарід до єдности, в якій бачить єдину можливість оборони перед комуністичною загрозою з нутра і зі зовні.

АСАМБЛЕЯ ПРИЙНЯЛА АМЕРИКАНСЬКИЙ ПЛЯН КОНТРОЛІ АТОМУ.

Париж, 5 листопада. Генеральна Асамблея О. Д. прийняла вчора більшістю 40 голосів проти 6 американський плян міжнародної контролі атомової енергії, відкидаючи рівночасно такою самою кількістю голосів совєтські протипропозиції. Американський плян передбачує задержання існуючої для цих справ Комісії О.Д., взиваючи рівночасно „п'ятьох великих" і Канаду, щоби вони в „приватних розмовах" намагалися найти вихід з дотеперішньої „мертвої точки" в цій справі. Західні союзники, які на початку сесії були проти дальшого задержання Комісії з огляду на постійний спротив в ній совєтського представника, тепер заповіли цій комісії свою повну піддержку. Проте, совєтське негативне становище до американського пляну і тим разом майже пересуджує можливість будьякої позитивної розв'язки. [illegible] совєтське домагання, щоби знищити існуючий залас атомових бомб ще заки контроля почала діяти.

МІЖНАРОДНІЙ СУД ПОТВЕРДИВ ВИНУ ЯПОНСЬКОЇ АРМІЇ В АГРЕСИВНІЙ ВІЙНІ.

Токіо, Японія, 5 листопада. — Міжнародний Військовий Трибунал на Далекому Сході потвердив вчора вину японської армії в змові з Гітлером і Мусоліні та в агресивній війні. Цей засуд видано у висліді судового процесу проти 25 обвинувачених, колишніх високих японських політичних і військових керівників, включно з бувшими премієром Гідекі Тоджо. В засуді теж стверджено вину Японії в порушенні міжнародних договорів. Вирок на обвинувачених буде проголошений пізніше.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ ГЕНЕРАЛА КЛЕЯ.

Берлін, 5 листопада. — Сталінів „ґауляйтер" в Німеччині, провідник німецьких комуністів Вільгельм Пік, вважає, що вислід американських виборів був ознакою, що американський нарід не бажає собі війни і тому він домагається, щоби ген. Клей залишив свою „фатальну політику" в Німеччині, яка стоїть большевикам на перешкоді до дальшого походу на Европу.

КОМУНІСТИЧНІ „ЄРЕТИКИ" ВТІКАЮТЬ ДО ЮГОСЛАВІЇ.

Бельґрад, 5 листопада.—Югославський уряд офіціяльно повідомив про втечу до цеї країни продовж місяця жовтня 634 румунів, болгарів, альбанців та мадярів, що їм в їх країнах загрожувала „чистка" за ухили від партійної лінії. Загальна кількість того роду втікачів з країн Комінформу до збунтованої Югославії виносить 1,141 осіб, повідомило югославське міністерство внутрішніх справ.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorised July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У ВЛАСНОМУ ДЗЕРКАЛІ

Пишемо й часто говоримо про „рідну школу" і „рідну пресу". Але як ця „дорога нам справа" виглядає в практиці? Коли іде про „Свободу", то на це остільки легко відповісти, що маємо в руках числа і факти.

Місяць української книжки і преси" вже минув. Як знаємо в жовтні вели ми теж пресову кампанію в користь „Свободи", щоб уможливити її дальше існування як щоденника. В часі кампанії ми пригадували читачам, який є дійсний фінансовий стан найстаршого українського часопису на американських землях і одинокої тут української народної, щоденної газети. Мабуть нема вже між нами таких, щоби не розуміли, що в таких фінансових обставинах, в яких „Свобода" видається, вона далі ніяк існувати не може. Іншими словами, як читачі добровільно не доплатять до пренумерати хоч частину цього, що мусіли б в нормальних обставинах за газету платити, часопис кризи не видержить. Консеквенції ясні, бо ж ціни на газету не можемо підвищити, як це повинно бути. Цю справу вирішує тільки Конвенція У. Н. Союзу. Знов остання Конвенція виходила з такого розумування, що члени і читачі „Свободи", як люди свідомі, зложать добровільно більше, ніж „Свобода" могла б дістати з примусової підвишки передплати. Одначе, як виявляється, для великого числа наших людей таки треба примусу, бо по добрій волі вони не вміють пошанувати навіть цього, що ухвалили ними вибрані представники на Конвенції.

До 4 листопада прийшло з пресової кампанії на „Свободу" $4,300. Цю суму зложило 1,720 осіб. Коли порівняти з минулим роком, то є гірше, як щодо осіб, так і зложеної суми гроша. значить, що в цьому році, коли все ще більше подорожіло, ми не маємо в жертвах і добровільних доплатах на „Свободу" до цього часу навіть цього, що не вистачало минулого року. Така є сумна дійсність і ми її подаємо до загального відома теж зі сумом, бо, кажучи правду, ми цього таки не надіялись. Хочеться вірити, що може та сумна дійсність ще промовить до якогось щирого серця і до якоїсь ясної голови. Пригадуємо це ще й тому, що знаємо нашу вдачу, яка звикла все відкладати. Тому надіємось, що є між нами ще багато таких, що і цю „малу" справу відкладали, не думаючи цілком за неї забути. В минулому році, як знаємо, проголошувано ще цілий листопад жертви і доплати на „Свободу". Отже в цій вірі, що так буде й цього року, звертаємось до усіх тих,що дорожать рідним словом і рідною пресою, щоби рятувати свій одинокий щоденник.

Це є наше останнє слово в справі цьогорічної допомоги „Свободі". Більше на цьому місці про це писати не будемо, а тільки будемо пильно слідкувати, які імена є на лістах пресової кампанії, а яких бракує, бо хочемо знати, скільки є в нас таких, що дбають про рідну пресу словом і ділом. Преса відзеркалює наше життя, знов по відношенню громадянства до преси пізнати, яким свідомим і культурним є саме громадянство. Ми вважаємо американських українців свідомими й культурними. Тому саме нам залежить так дуже на тому, щоб ця свідомість і культура проявляла себе на всіх ділянках нашого життя. Щиро дякуючи за жертви і доплату тим, що досі не забули за свій рідний часопис, просимо всіх інших теж памятати на свій обовязок.

Нарід має свою думку

Перемога президента Трумана в останніх виборах на шефа екзекутиви країни на чергову каденцію була великою несподіванкою для широкого американського загалу і для зовнішнього світу. Під час конвенцій Республиканської і Демократичної партій, під час виборчої кампанії і ще до останнього дня перед виборами загально вважалося, що республиканський кандидат, губернатор Тамес Дюї, має запевнену перемогу. Те саме думали і закордоном. В цьому нічого дивного, бо більшість американських газет, з Ню Йорк Таймс-ом включно, заявилися за кандидатурою Дюї і теж заповідали йому перемогу. Навіть Інститут Галопа, після проголошення висліду виборів був „соррі" признати, що його наукові передбачення були „вронг". Всі знаки на небі і на землі промовляли, що переможе Дюї. Але американський нарід мав свою думку і... переміг Труман.

На цю тему багато думок насувають спостереження з Таймс Сквер-у в Ню Йорку у пізньо-вечірніх годинах пам'ятного дня 2-го листопада 1948 р.

Таймс Сквер під цим оглядом вже має свою майже чверть-столітню традицію, від часу, як на висоті першого поверху довкруги будинку Ню Йорк Таймс-у заінстальовано 14,900 електричних лампочок, по яких від тоді перебігають світляні букви, повідомляючи про всі події в країні і світі. Це було точно двадцять років тому, в дні 6-го листопада 1928 року. Від того часу масові новорічні зібрання на Таймс Сквері збільшилися ще принагідними з нагоди всіляких подій; від проголошення і закінчення війни починаючи, а на атракційних спортових змаганнях кінчаючи. Кожночасний вибір президента і постійне передавання світляними літерами перебігу та кожночасного висліду виборів зокрема притягають тисячі нюйорчан. Таке було і в цьому дні 2-го листопада, хоча — як це загально стверджується — в помітно менших розмірах ніж під час попередніх виборів.

„Народня гуща" почала цим разом помітно збиратися вже в перших вечірніх годинах і поступово згущувалася, вміру того, як кінчалися атракції в багатьох кінотеатрах та льокалях на Бродвею. Опівночі ця „гуща" вже була справді помітна, хоча й менша як попередніх років. Найбільші ентузіясти виборчих інформацій стояли з піднесеними головами тільки в деякому віддаленні безпосередньо перед будинком Таймсу від сторони Сентрал Парку. Кожну нову світляну вістку, успіх одної, чи другої партії вітали протяжним, але поміркованим „ге-е-е-й". Менше ентузіястичні, але більші кількістю групи стояли на відповідному просторі вулиць по обох боках Бродвею та на вуглах Бродвею і 42-ої та 43-ої вулиць. Проте, цьогорічне зібрання навряд чи можна б назвати натовпом, а приділені для порядку відділи кінної і пішої поліції, можна б сказати, скучали бездільно. Нормальний рух на вулицях та на Бродвею нічим не був перешкоджений.

Крім цих зовнішніх познак виборчого дня на Таймс Сквері, далеко інтересніші спостереження можна було поробити серед самої „народної гущі", прислухуючись дебатам і коментарам зібраних „простих людей" на тему кожночасно переданого звідомлення з виборів. Головною їх темою були особи кандидатів та зв'язані з ними проблеми. Труман мав за собою без сумніву більшість „простого люду", робітників, міщан та урядників і це твердження тепер, після виборів вже не належить до філософії. В усіх принагідно почутих розмовах на Таймс Сквер завжди можна було вичути цей більше чи менше оправданий поділ: Дюї, Вол Стріт, консерватизм і т. п. з одного боку, а Труман, робітники, фармері, дальший розвиток і поліпшення соціяльних стосунків з другого боку. В розмовах найменше можна було почути закордонно - політичний аргумент. Про Дюї нераз можна було почути, що е „ґуд ґай, бат Ай дон'т лайк гім". Про Трумана теж не співано гимнів і можна було почути такі завваги, що „гі, перґепс, із смол мен, бат ґез кареджʺ. При цьому видвигано всілякі аргументи, не так з його виступів під час виборчої кампанії, як радше з його дотеперішньої практичної роботи на пості президента. Біля готелю Астор якийсь добродій крикнув мені в саме вухо, що американський нарід хоче контролі цін і тому вибирає Трумана. Старші віком висловлювали нову надію на підвишку старечої пенсії, а люди, що думають „державними категоріями", приписували Труманові велику заслугу, що потрапив без більшого тертя переставити воєнну господарку на мирну. Деякі вважали, що республиканці були б перемогли, якби їх кандидатом не був Дюї, тільки, наприклад, такий „опен майнд" як Ванденберґ.

Іншим кандидатам приділювано дуже мало уваги, якщо взагалі приділювано. Згадка про Волеса та його виборчі „успіхи", що появлялися світляними літерами на будинку Таймсу, найчастіше викликували всілякі саркастичні завваги і то з усіх прошарків зібраної маси народу. Між іншим, на тему кандидатури Волеса говорили, що „Волес в 1948 році, а Сталін в 1952". Завваги на цю тему конкретизовано, що американці вже не можуть стерпіти, як їм дома хтонебудь пробує накидувати думку; тим менше вони можуть стерпіти, як її накидується зі закордону, як у випадку з Волесом.

Американский нарід справді має свою думку і він її сказав в останніх виборах на президента, що залишиться клясичним прикладом на це та знаменитою наукою для всіх, що того не знали, або в це не вірили,

Селюх — президентом

Коли після першого свого вибору на становище сенатора Злучених Держав зі стейту Мизурі Гері С. Труман промовляв у Клубі Елків в Канзас Сиmaking, тоді розговорився на тему химер нововибраних сенаторів, коли вони попадуть в товариство дипломатів і провідних людей. Тоді їм перевертається в голові й вони тратять ґрунт під ногами. З таких причин, казав Труман, сенатор тратить звязок з своїм родинним оточенням і він стає „чужинцем" для своїх сусідів. Про себе самого сказав тоді, що він дальше буде „сільським хлопцем з повіту Джексон".

У тому повіті, в місцевости Індепенденс стоїть ще й тепер фармерський дім Труманів і до нього заїхав президент на виборчий час. Це перший раз вийшов Гері С. Труман президентом з вибору бо першу свою каденцію він завдячує наслідству по Рузвелті. В історії Америки він буде теж записаний як перший віцепрезидент, що вийшов президентом з вибору після того, як унаслідив становище президента припадково по смерті свого попередника.

Коли він виїздив на передвиборчу аґітацію у серпні, його політичні шанси стояли найнижче за всі часи, як він обняв уряд президента. Коли він створив „політичне чудо", вийшовши переможцем серед усіх признак і ворожби, що його кар'єра поґребана, то негайно після перемоги як з рога обильности посипалися признання для нього за його впертість і витривалість у безупинній боротьбі з противностями. Цю витривалість приписують головно його фармерському походженню.

Гері С. Труман родився 8-го травня 1884, на фармі Ламар, коло Індепенденс, в стейті Мизурі. Цей „простий фармер" („дирт фармер") мав справді дивну кар'єру. Не маючи гроша на втримання підчас науки по скінченні середньої школи, він прийняв працю портера-послугача в аптеці в місті Канзас Ситі. Потім працював при експедиції щоденника Канзас Ситі Стар, а щойно опісля став банковим помічником („клерком"). Тоді вписався в члени Краєвої Ґвардії, і це помогло йому стати швидко офіцирам, а згодом капітаном і майором при артилерії, коли вибухла перша світова війна і його взяли до військової служби. Після повороту з війни разом з одним своїм товаришем-ветераном заложив крамницю ґалантерійних товарів і одружився з Бетою Волес, але бизнес не повівся і вони збанкротували.

Тоді він взявся до політики і прилучився до „політичної машини", створеної в його околиці „Великим Томом" — Пендеґастом. За впливами отої машини він був вибраний повітовим суддею повіту Джексон і щойно тоді почав студіювати права. При виборах в 1924 на те саме становище він перепав і тоді Пендерґаст наче на жарт запропонував Труманові кандидатуру на сенатора, яку він прийняв і справді був вибраний сенатором перший раз в 1934 році.

Оцей приладок вирішив його майбутню кар'єру. Його власні слова про „фармерського хлопця" з повіту Джексон" тримали його скромним і чесним. Почуття незалежности і справедливости були підставою до назначення Трумана головою сенатської комісії для прослідження воєнних контрактів, при якій сенатор Труман виказався не тільки совісним, але й майстром, а це знов звернуло на нього увагу поконгресових і політичних кол. Коли при третій кандидатурі Рузвелта на президента тодішній віцепрезидент, Генрі Волес, стратив популярність і перепав при другім голосуванні на демократичній конвенції в Шікаґу, імя Трумана появилося на лісті кандидатів на віцепрезидента. Його дійсно вибрано.

У три місяці після урядування віцепрезидента, дня 12-го квітня 1944р . Труман став президентом по смерті Рузвелта. Він не був підготований на це становище; прохав молитви за свій успіх. Ця скромність була прикметою Трумана теж і під час його урядування в Білому Домі. З другого боку була в нього впертість у виконуванні його задум. Ця впертість призвела його до конфлікту з конгресом, з робітничими провідниками підчас його боротьби проти страйків негайно після війни, так і опісля підчас страйку вуглекопів і страйку залізничників. Він пішов так далеко у цій боротьбі, що перебрав управу залізниць під військову владу, а провідник майнерської юнії Джан Л. Луїс діждався тоді навіть судової кари.

Теж відома його боротьба проти інфляції, проти знесення контролі цін, за поширення суспільного забезпечення, за ухвалу закона в справі побудови мешкань, або проти робітничого закону Тефта-Гартлія. Оця боротьба загартувала його і навчила його не уступати в добрих намірах. Ці прикмети довели до його вибору на президента, першого американського президента, що прийшов на це становище без вибору після смерті свого попередника.

Студентки й алькоголь

Алькоголізм може не є найбільшим суспільним лихом в собі, одначе його вважають за підставу багатьох інших лих, які на перший погляд не є навіть лихом. Щойно ближчі студії алькоголізму дають спромогу пізнати ці всі лиха, та їх далекосяглі наслідки.

Видавництво Сайєнс Нюз Леттер з 2 жовтня звертає увагу на вживання алькоголю студентками каледжів та університетів на забавах чи зустрічах з хлопцями. Дівчата думають, що таким робом краще приподобаються хлопцям, але — пише журнал — статистика виказує, що хлопці радше вибирають собі жінки зпоміж дівчат абстинентох ніж зпоміж тих, що пють в їх товаристві.

Студії, переведені в 336 каледжах, де вчаться хлопці всуміш з дівчатами, виказали різницю між „пючими" і „непючими" дівчатами. Звіт з тих помічень каже, що дівчата поділено на 5 категорій, відповідно до того, чи і як часто вони вживали гарячих напитків. Були дівчата, що ніколи не пили; такі, що мало коли пили впродовж пяти-тижневих студій; „принагідно випивші", тільки раз впродовж того часу; „не постійно пючі", які пили двічі в згаданому часі; і „постійно пючі", що пили частіше. З такої студії вийшли наверх між іншими ще такі факти: „не постійні" почали пити в 19 році життя, а „постійні" вчасніше, звичайно в 17 році. Замітне, що дівчата, які пють мало, або цілком не пють, ходять частіше до церкви. Більша частина дівчат, що пили, заявили, що родичі про це знають. Далі виявилось, що місце недавніх ще чайних вечорів заступають тепер „кактейл-сходини", на яких буває найбільше університетських студенток, які походять з середньої кляси людей.

Досліди над вживанням алькоголю дівчатами виказали велику небезпеку, яка грозить жіноцтву в майбутності. З дівчатами щодо вживання алькогольних напитків є майже так само зле, як з хлопцями. Алькоголізм між "хлопцями-студентами дуже поширився внаслідок війни і його тепер не легко викорінити. У нюйорському стейті існує спеціяльний Департамент для Умової Гигієни, який займається теж студіями алькоголізму і придумуванням способів для його обмеження. Комісар Ментальної Гигієни, д-р Фредерик МекКорді, оприлюднює, що вже засновано в Бофало першу стейтову клініку для практичних студій алькоголізму. Він каже, що це зроблено з цією ціллю, щоб звернути увагу на цю проблему загалу населення. Він думає, що такі клініки стануть осередками для реґабілітації нещасних людей, які втратили контролю над собою при вживанні алькогольних напитків.

М. Брадович.

ЧУЖИНОЮ

8)

Христя й Носенко йшли якусь відстань мовчки, чи заняті різними думками, чи не бажаючи провадити якоїсь порожньої розмови. Мовчанку перервала Христя, питаючи супровідника з безпосередністю, що мала перебороти ніяковість, чи не має він наміру опустити Царгород. Носенка діткнув цей запит майже болюче, бо він зрозумів його як натяк, що порядному українцеві не лицює служити в советськім посольстві. Тому він відповів досить зимно, що тим часом він не має наміру залишити посаду, на якій може бути українцям кориснішим ніж якийсь москвич.

— Ви не зрозуміли мене, промовила вона, я ніколи не дозволила б собі питати вас в справі, яка належить виключно до вашого особистого національного сумління, коли б я не мала вистачальної причини для цього. Мене дуже втішило, що я стрінула вас сьогодня у Кубовичів, бо інакше я мусіла б шукати побачення з вами деінде. Ви знаєте, що ваші дипломатичні колеги не все бувають дискретними...

— Особливо коли бувають п'яні як свині, додав Носенко.

— В даннім разі недискретна особа була лише дуже схвильована, зауважила Христя. Ви маєте очевидно успіх у жінок; дівчина, яка так турбувалась про вас, непогана, хоч розмальована як індиянин перед боєм. З її розмови з старшою панею, я могла зрозуміти, що вона була в розпуці з причини вашого майбутнього виїзду і просила порадити їй, як вона могла б його ударемнити...

Носенко стримав прокльон з чемности до дівчини і по хвилині намислення промовив, чуючи тремтіння зворушення: Я вам більше ніж вдячний за ваше попередження, панно Христя. Розмальована дівчина є писачка на машинці Ганицька, яку переслідує своїми п'яними освідченнями голова тутешнього відділу ГПУ, Добротний, а її співрозмовниця секретарка посла Собольова. Ганицька не зла дівчина, але її прихильність до мене викликала вже несмачні жарти в посольстві і розлютила мабуть ще більше Добротного, який і без того лютий на мене..

Носенко замовк, замислившись і мимоволі звільнив кроки. Тиха вулиця й тепла свіжість ночі надто різнилася від того, що стояло перд ним, і він почував майже фізичну відразу до необхідности вертатися наступного ранку до підлого й отруйного оточення советської „амбасади". Почував себе як людина перед тічкою вовків в степу, але саме це чуття небезпеки струсило ним і викликало звичайну молодечу відвагу. Він же був недурно нащадком полковника Носенка, що під проводом гетьмана Дорошенка брав участь в боях проти Москви. Та й зрештою не може ж він тікати, не маючи в руках навіть якогось формального рішення Комісаріяту лише тому, що якась урядничка уроїла собі небезпеку, якої може й не було безпосередньо.

Христя відчула жіночою інтуїцією сумніви юнака і промовила по короткім намисленні: ви самі потрібуєте може поради й допомоги. Гадаю, що дістанете їх від мого приятеля, до якого можете мати необмежене довіря, він знає про вас і хотів зазнайомитися з вами. Я саме маю бачитися з ним, ходімте зо мною.

Вони знайшли Марка в садку малої турецької каварні, в якій в цю пору майже нікого не було. Він чекав вже Христі і побачивши її в супроводі юнака, усміхнувся обом і вийшов разом з ними.

— Я знаю вас і про Вас досить, сказав він простягаючи руку Носенкові, знаю й те, що це ви урятували життя кільком соткам українців, які мали піти на дно разом з „Марією", але й ГПУ має мабуть приналежні обґрунтоване підозріння відносно цього. Я дуже побоююся, що ваша дипломатична „кар'єра" вже кінчиться. Але треба своєчасно подбати й про те, щоб вона не скінчилась для вас трагічно. Це було б більше ніж шкода. Ви є один, на жаль з дуже небагатьох, що зробили мужньо й гідно, як українець і людина, всі потрібні висновки з служби Советам. Безпосередньо ваш приклад може бути звичайно корисним лише для дуже небагатьох, бо полишити політичну службу Москві в межах СССР без порівнання тяжче ніж поза ними. Я сподіваюсь, що ви не маєте наміру вертатися виправдуватися до Москви, спускаючись на оборону якихсь впливових прихильників в большевицькій верхівці, хоч властиво ніяких незаперечних доказів вашої „зради державі", оскільки я можу посуджувати, нема. Попередження капітану „Марії" було написано машинкою, до того ж він справді порядна людина, напів-українець з Чернівців, і за ратунок від певного загину невдячністю не заплатить.

— Коцюбинський мав кращих обороців іж я їх міг би мати, відповів Носенко, і мав до кінця своєї дипломатичної служби ілюзії відносно можности якогось нормалізовання українсько-московських відносин, яких я остаточно позбувся. Не маю я й ілюзій відносно можности продовжувати мою дипломатичну службу вже тому, що повертати до Москви наміру не маю, але мушу переконатися, що мене справді хочуть позбутися безпосердньо в той чи інший спосіб.

(Дальше буде).

Добрі початки в новому краю

Друга світова війна викинула поза межі рідних земель мільйони людей ріжних станів і віків, що по скінченню активних боїв не хотіли вертати домів. Опинилися вони на так званій скитальщині ріжними способами. Одні були насильно вивезені на роботу до Німеччини, і не мали до кого і пощо вертати, інші втекли на захід перед наступаючими російськими військами, що окупували їх землі, а ще інші скористали з военної хуртовини, щоб раз на завсіди вирватися з совєтського пекла, в якому проживали від часу закінчення першої світової війни.

Між тими виходцями з рідних земель була велика частина українців, хоч би вже з тої причини, що український нарід найчисельніший серед народів уярмлених Москвою. Буде зайвим на цім місці описувати душевні й фізичні терпіння, що мусіли пережити їх зі всіх закутин української землі українці, які рятуючи своє життя або шукаючи волі, опинилися в скитальчих таборах — без дому і без країни. Обставини їх життя є сьогодні загально відомі. Багато їх прибуло до Канади і самі про це розказують.

Важнішим в цю пору є, як новоприбулі в Канаді, а зокрема українці дають собі тут раду. Яку опінію вони витворили про себе в очах канадійського загалу, а також серед українського громадянства давніше тут заселеного? Чи входять вони в схему нашого громадського життя? Як приноровлюються вони до економічного життя Канади, і чи будують для себе економічну базу, що є основою не тільки фізичного життя, але й духового розвитку? Такими питаннями цікавиться канадійський загал, цікавиться ними українське громадянство, і сьогодні на ті питання можна вже бодай частинно відповісти.

На місці згадати, що зі сторони загального канадійського суспільства як і зі сторони українського громадянства були деякі п о б о ю в а н н я, що прибулим б у д е в а ж к о зорієнтуватися в новому світі, що злиднене життя в таборах в додатку до пережитих страхіть війни й особисто зазнаних страт, відіб'ється шкідливо на їх наставленню до життя й утруднить їх регабілітацію серед нових обставин.

Можна з приємністю ствердити, що ці побоювання не здійснилися. Дотеперішній досвід і контакт з новоприбулими вказує, що вони є творчим і конструктивним елементом, і напевно станують цінними громадянами Канади.

Перше за все вони є антикомуністами. Світ сьогодні докладно поінформований про махінації комунізму і його гін до здушення свободи народів та потоптання елементарних свобід людини. Та помимо цього, присутність в Канаді тих, що на власній шкурі зазнали „благ" комуністичного режиму є додатною силою в боротьбі канадійського народу проти комуністичної ідеольогії. В справі комунізму новоприбулі можуть авторітетно говорити.

В економічному життю Канади новоприбулі сповняють свою частку. Багато їх працює в лісових таборах згідно з контрактом, інші працюють в копальнях та при ріллі. Значить, економічно вони дають собі раду, і нам невідомий випадок, де новоприбулі були б тягаром держави чи осіб, що занялися їх переїздом до Канади. Як робітники, новоприбулі, дістають признання від своїх роботодавців. Приємно було недавно читати про прийом новоприбулих у Форт Вилям, де Палата Торговлі справила їм гостинне принятя. З того приводу місцевий часопис „Тайм-Джорнал" вмістив дуже прихильну оцінку новоприбулих, називаючи їх „добрими робітниками, людьми солідних звичаїв, людьми амбітними й культурними та любителями особистої свободи, яку Канада гарантує". Часопис згадує інші добрі прикмети новоприбулих, а це ощадність та бажання докінчувати війною перервані студії.

Подібні голоси з признанням для новоприбулих появляються час від часу в інших англійських часописах. „Да Файненшал Повст" в числі з 27. вересня, пишучи про недавно прибулих, що працюють в копальнях на сході Канади, подає опінію роботодавців, які дуже похвально про них висловлюються. Ось деякі з тих голосів:

„Ми маємо тільки слова похвали для їх доброго характеру та здібности в праці. Більшість їх вчащає до вечірної школи й робить добрий поступ".

Голос з Квебеку: „Вони витворили знамените враження. Наприклад, з перших 35-ох, що прибули тут, 28 відчинили щадниці рахунки в банках. Більшість їх без нумніву стануть добрими громадянинами цеї країни".

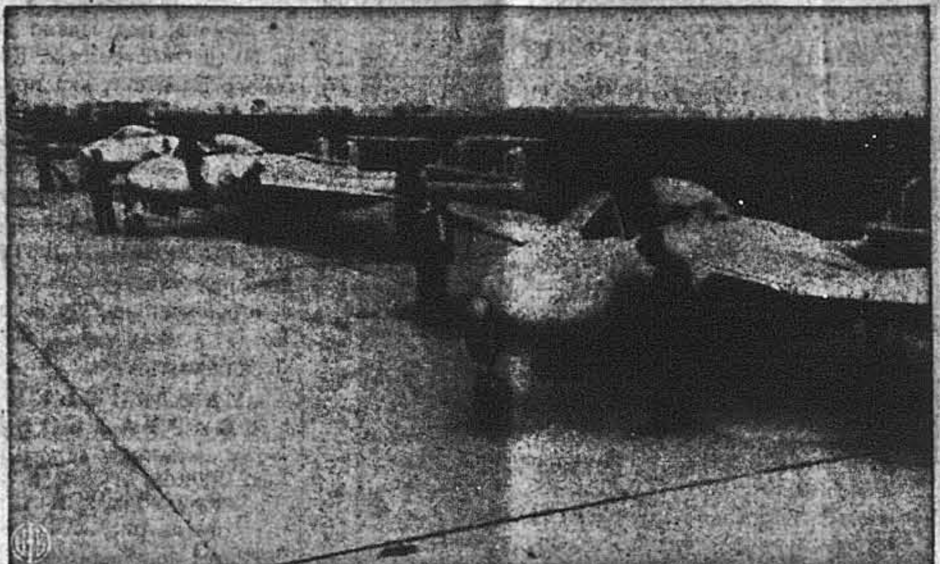
З Онтерії: „Вони роблять добрий поступ в своїх студіях. Нічим надзвичайним є бачити на побережжі озера групи, які виучують англійщину, ґеографію та історію. Ці нові канадійці задержують свіжість ума та беруть участь в спорті".

Таку оцінку новоприбулих зі сторони наших співгромадян приємно стрічати в пресі, і хоч українців по імени не згадується, то ми знаємо, що багато їх працювало й далі працює в лісових таборах, а також певна скількість працює в копальнях, отже до них повище також відноситься.

Про участь новоприбулих в українськім загальнім житті в Канаді не можна ще багато сказати, поза те, що деякі наукові сили працюють в наших установах і вивязуються гідно зі своїх обовязків. На ширшу участь не було ще часу і не можна цього вимагати. Потрібно більше часу, щоб свіжа людина могла зорієнтуватися в організаційнім життю канадійських українців, а зорієнтувавшись, стала до праці в організації, що найбільш підходить до її поглядів та переконань.

Ми свідомі того, що багато дечого може видаватися незрозумілим для новоприбулих. Нас, наприклад запитували, чому в українських редакціях працює одна чи дві особі, а не десять, як це бувало в Европі. Такі й інші справи є покищо незрозумілими для них, і найкращу відповідь може на ті питання дати час. З часом наше життя стане вповні зрозумілим для недавно прибулих.

На загал канадійські українці а з ними й Канада, не завелися в надіях відносно новоприбулих з Европи, які по роках скитання починають творити нове життя серед нових обставин на користь собі і країні, що дала їм захист. — („Український Голос").

КАНАДА СКРІПЛЯЄ ЗБРОЙНУ СИЛУ. — Ця картина, знята на летунськім полі в Давнсвил, близько Торонто, представляє літаки, побудовані на випадок, якби „щось сталось", під чим треба розуміти чиюсь агресію. Будують для цеї цілі 15 допомогових летунських ескадр.

З Конгресу Суспільної Гигієни

На нюйорській стейтовій конференції Суспільної Гигієни д-МекКорді згадав, що на підставі Федерального Акту Ментальної Гигієни нюйорському стейтові приділено доволі великі фонди для переведення різних проектів для підтримки служби громадського здоровя. Тому, що до центральної гигієни зараховують різнородні збочення, в перерві нарад згадав монсіньор Фултон Шін про шкоди, які приносить суспільности психоаналіза. Він виявив погляд, що автор цеї теорії, тобто Фройд, є другим з черги чоловіком (першим є Маркс), якого треба вважати відповідальним за „відчоловічення чоловіка". Монсіньор Шін остерігав проти спроб міряти людину якимись „печерними, глибоко-сягдими, пристрасними й еротичними інстинктами". Одначе він признав, що сама психіятрія дуже потрібна. Тому, що людина має безсмертну душу й тому підлягає різним сумнівам і відчуває зневохочення до зусиль, треба її підтримати в її змаганнях. Психіятрія саме має на цілі зарадити психічним недомаганням, яким підпадає тільки людина. Так, напр. — казав монсіньор — „нема невротичної корови, ані нема „психотичної" свині, а не чути теж, щоб качка потребувала психоаналізи".

Після такого хвилевого відступлення від основного предмету конфереції д-р МекКорд заговорив про свою клініку для дослідів алькоголізму. Він каже, що вона є тільки експериментальною клікікою-шпиталем на якийсь час і то для вибраних п а ц і є н тів. Деякі хворі будуть там перебувати тільки на час хвилевого запою, інші для терапевтики і для повної р е г а б і л і т ації. Впарі з виздоровленням хворі будуть піддані під досліди психіятрів, фізіологів і терапевтиків, а крім того будуть теж учитися на них покінчені студенти медицини.

Оця стейтова конференція Суспільної Гигієни притягнула багато науковців з різних ділянок громадської й умової гигієни а теж і знавців суспільних справ. Вони основно призадумувалися над засобами, потрібними для лікування недуг, які на перший погляд не є справжніми недугами, а радше виглядають на проступні нахили. Одначе після глибшої застанови навіть нефахова людина приходить до висновку, що напр. людина, яка віддасться піянству, не робить цього для самої приємности, якої можна собі відмовити, а тільки тому, що її організм затроєний і його треба лікувати специяльними способами. Саме на студії для придумання відповідних способів закладена оця перша стейтова клініка для дослідів алькоголізму. Референти звертали увагу, що стейтова клініка має послужити тільки на те, щоб прослідити наслідки постійного вживання алькоголю, а водночас придумати способи лікування застарілого алькоголізму. Коли клініка розвяже такі й їм подібні питання, тоді монжа буде найти гостійні способи лікування.

ЧИ ВИ ВЖЕ ВПИСАЛИ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗУ? КОЛИ НІ, ВПИШІТЬ СЕЙЧАС!

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
9 E. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
ВОЛОДИМИР ГІРНЯК
1 Craik Ave., Kingsway, Torontt 9, Ont., Canada
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
4651 Braden Ave., Detroit 10, Mich.
ІВАН В. ІВАНЧУК
8930 Manor, Detroit 4, Mich.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
2930 N. Montclaire St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
1535 Benjamin Ave., Windsor, Ont., Canada.
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ІВАН РОМАНИШИН,
15 — 38th St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПІКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ҐЕНОВЕФА ЗЕПКО,
1369 Brown St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., Mattapan, Mass
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467 Woonsocket, R. I.
ДМИТРО ШМАГАЛА,
4037 Riveredge Rd., Cleveland, Ohio
ОЛЕНА ШТОГРИН
4753 N. Hutchinson St., Phila 41, Pa.
ПЕТРО КУЧМА
95 East 7th St., New York 3, N. Y

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 14.

Відділ		Жертва	Відділ		Жертва
			204	Michael Kostick	2.00
45	Константин Шпікула	5.00	206	Коцюба Іван	2.00
167	Дмитро Медецький	5.00	206	Gnot Mykyta	2.00
204	Василь Гасій	5.00	206	Петро Гук	2.00
281	Андрій Рейтар	5.00	218	Мих. Стахура	2.00
301	Н. Н.	5.00	219	Пилип Сінгалевич	2.00
371	Михайло Варніцький	5.00	219	Андрій Мудровський	2.00
63	Михайло Личак	4.00	230	Стефан Мош	2.00
106	J. Maryniak	4.00	232	Василь Сенко	2.00
69	Григорій Кук	3.00	237	Матис Григорій	2.00
112	Katherine Gabrowski	3.00	241	Michael Kamfonik	2.00
130	Жук Михайло	3.00	241	Michael Czerwinski	2.00
204	Маруся Оршулик	3.00	252	Іван Сливка	2.00
204	Александер Катриник	3.00	254	Михаїл Улан	2.00
210	Михайло Франко	3.00	259	Йосиф Стефанов	2.00
324	Петро Максимович	3.00	263	Іван Оленич	2.00
338	Григорій Степанек	3.00	268	Іван Омелян	2.00
361	Д-р Роман Осінчук	3.00	274	П. Сильчак	2.00
	A. Nahirny, передплатник	2.00	277	Іван Шостак	2.00
	Йосиф Коцовський	2.00	279	Микола Оленчук	2.00
	о. Йосиф Железіський	2.00	283	Каганик Григорій	2.00
	Андрій Ясний	2.00	283	Король Іван	2.00
	Петро Бусель	2.00	283	Курій Михайло	2.00
11	James Suschat	2.00	292	Alex Starko	2.00
18	Михайло Спяк	2.00	295	Choroschak Martin	2.00
20	Іван Кульчицький	2.00	300	Harry Brezinsky	2.00
20	John Krupka	2.00	349	Микола Лісний	2.00
38	Semko Nicholas	2.00	350	Василь Карий	2.00
52	Joseph Shewchuk	2.00	350	Василь Блащук	2.00
52	Jacob Yagodzinski	2.00	361	Василь Ґерич	2.00
55	S. Demchuck	2.00	361	Гаврил Лакомський	2.00
66	John Lazorczyk	2.00	361	Сеньків Дмитро	2.00
66	Willis Dyczko	2.00	363	М. Лущишин	2.00
66	Wasyl Blutt	2.00	364	Adam Zawinsky	2.00
76	Wasylkiw Wasyl	2.00	364	Matiy Hopko	2.00
76	Н. Хащевський	2.00	366	Sedilo Samko	2.00
(86	Ilchishin Theodore	2.00	370	Іван Плутовський	2.00
97	Nicholas Hlodky	2.00	374	Микола Кисіль	2.00
102	Elias Dacyszyn	2.00	375	Гр. Дороповський	2.00
106	Michael Wasylciw	2.00	385	Василь Рафцьо	2.00
106	Теодор Максимець	2.00	385	Микола Семотюк	2.00
143	Stephen Kowalick	2.00	385	Іван Шмигановський	2.00
155	Pykus Anna	2.00		Антін Мулик	1.00
155	Michael Haniewicz	2.00	63	Mary Magdy	1.00
161	Стефан Курило	2.00	102	Paul Ewazen	1.00
175-204	Roman Rybak	2.00	143	Іван Ковалик	1.00
176	Миколай Іванцьо	2.00	210	Лука Кіндирись	1.00
178	Йосиф Петрик	2.00	219	Андрій Літинський	1.00
193	Василь Кіщак	2.00	292	Wasyl Topolnitsky	1.00
			350	Сливинський Михаїл	1.00

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей блянкет, подаючи доконче с т а р у й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". 10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.

Імя й призвище ______________________ Ч. від. ______

Стара адреса ________________________________

Нова адреса ________________________________

____

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На працю Українського Конгресового Комітету.

Братство св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу, розуміючи важке завдання Українського Конгресового Комітету, поручило заступникові фінансового секретаря, Петрові Горішному (тут родженій), зайнятися збіркою для згаданого комітету.

Жертви зложили: Іван Серединський з дружиною $10; Іван Тимців, Теодор Сеньковський, Петро Малець, Михайло Жук, Петро Лещух і Михайло Кравчук по $5; Йосиф Марків, Петро Горішний й Олекса Тинецький по $3; Петро Слободян, Григорій Лучанко, Стефан Турчин, Никола Дебельський, Михайло Коваль, Михайло Кузь, Стефан Бригідир і Никола Дзюма по $2; Нестор Стесишин і Стефан Сакман по $1. — Разом $67.

М. Коваль, секр. від. 130 У. Н. С.

ТОМАСТОН, КОНН.

З похорону на сироти зі скиталищини.

Дня 27 жовтня розпрощався з тим світом бл. п. Андрій Береза, широко відомий серед нашого громадянства як добрий син свого народу і як такий, що завжди боронив чесне українське імя. Був відомий теж зі щедрих жертв на народні потреби. Тому не диво, що було так багато наших людей на похороні. В церкві в Тервил правили три священики, а це о. декан С. Баландюк з Гартфорд, о. А. Борса з Ню Гейвен та місцевий о. Романович. Над гробом на укр. кат. цвинтарі в Тервил промовляв гром. А. Маланчук. По похороні зібралися ми на перекуску в галі в Томастон. Тут о. Баландюк забрав слово і сказав, що найкращою памяткою по Покійнім буде збірка на якусь добру ціль. Збірку перевів підписаний. Зібрано $50.50, а підписаний доложив $4.50, так, що разом $60 переслано до Филаделфії до Сестер Василіянок на ті сироти, що прибувають із скиталыцини.

При кінці хочу зробити ще малу заввагу, але у важній справі. Приятелі й знакомі пошанували Покійного ще в такий спосіб, що видали яких $500 на квіти і Служби Божі. Говорю тут тільки на квіти, якими була обложена ціла кімната. Думаю, що це є витрачений гріш. Досить, як родина купує квіти, а вже інші можуть пошанувати Покійника добрими ділами, жертвами на добрі цілі. Тільки в нас потреб, а нема кому жертвувати, а тут видаємо сотки долярів на те, що викидається зараз на цвинтарі. Завважую, що американці вже залишають такі звичаї й закликають знайомих не купувати квітів. Думаю, що це треба і в нас пропагувати в газетах, чи деінде. Я певен, що на таких похоронах як Покійного Берези, жертви на народні потреби є властиво пошаною покійника, бо вказують на його власні добрі діла.

А. Маланчук.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Незабутній ювилей.

У неділю, 17 жовтня жіноче товариство Український Золотий Хрест відсвяткувало в домівці Українського Демократичного Клюбу 10-літній ювилей свого існування. За дбайливим старанням предсідательки Марії Джумаги свято вийшло величаво.

Кожна частина імпрези була добре підготовлена і належно переведена і треба було подивляти хист і працю впорядчиків. Ранком по Сл. Божій відправив о. В. Білинський панахиду за померших героїв визвольної боротьби. В залі переведено музичну програму, в якій взяли участь такі особи, як І. Косіковський з Канади, С. Зола, Маруся Паламар, піяністка — доктор музики Марія Слівінська, з дальше панна Атаманець і ін., а кульмінаційною точкою був виступ бандуристів родини Стельмахів, які недавно приїхали зі скиталыцини.

Оці пісні, разом з музикою бандур про наших лицарів-героїв, Українських Повстанців, розігріли наші душі й перемінили слухачів в одну зачаровану громаду. Слухаючи цих пісень, прияві полинули думками в історичне минуле і в геройську теперішність України. Успіх продукцій бандуристів такий, що спонукував до застанови, чи не варта б, щоб якась наша центральна установа вислала цих артистів з концертовим турне по українських громадах. Очевидно, що треба б ще додати відповідного бесідника.

Промову виголосила пані Слівінська, реферат п. Шемердяк з Шікаго. Ще промовляли пані: Джумага, Сенько, Яворська з Канади. Іван Атаманець говорив на тему: „Вплив музики на думку людини".

В другій частині свята відбувся бенкет, під час якого секретарка Машталір дбайливо передала фінансовий звіт. За 10 літ праці прийшло до каси організації коло $7,000, а з цих грошей найбільше пішло до ЗУАДКомітету в Филаделфії. Крім того дістали теж свою пайку У. К. К., церква, Рідна Школа, сироти й інші установи. Найбільше доходу було з культурних вечерів, які улаштовувала пані Костюк.

Підчас бенкету, яким проводила Анна Зола, були промови й побажання різних товариств. Теж складали жертви. На зазив містопредсідника У. К. К. П. Демяна, переведено збірку на 50-тисячний фонд У. Конгресового Комітету, яка принесла $57. Гроші вислано куди слід. По бенкеті була товариська забава з музикою.

Анастазія Біловус.

ОТВОРЕННЯ ДАНСЬКОЇ ВИСТАВИ МИСТЕЦТВА В ЛОНДОНІ. — Два данці, вбрані в стару одежу вікінгів, витають данську королівську родину, що прибула до Лондону, щоби отворити Данську Виставу Мистецтва, затрубівши з труб, що мають уже по 3,000 років.

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб помогти українській справі в сьогоднішньому неспокійному світі?

Передплатіть

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"
"THE UKRAINIAN QUARTERLY"
50 CHURCH STREET, R. 252,
NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $4.00)

— та —

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ"
"THE UKRAINIAN BULLETIN"
50 CHURCH STREET, R. 252,
NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $2.00), що

виходять на англійській мові

Зробіть це негайно, бо в той спосіб поможете розвіяти баламуцтва ворожої пропаганди!

Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець поцікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпортерів із всіх місцевостей. Охочих просимо чимскорше зголошуватися по повновласти Праця на 25%.

ПАРТІЙНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ НОВОВИБРАНИХ ГУБЕРНАТОРІВ.

Підчас вівтіркових виборів вибрано 32 стейтових губернаторів. З них 20 є демократами, а 12 республиканцями. Один вибір ще не вирішений.

Uncle Sam Says

Once again we salute our Newspaper boys, honoring their thrift and enterprise. Nearly 500,000 of these boys are carrying on that sense of duty and responsibility which brings the papers to our door every day in the year. These nephews of mine are training for success, and a part of that training is in thrift. Last year, newsboys enrolled in Newspaper Thrift Clubs invested $2,000,000 in U. S. Savings Bonds. These bonds will pay them $4 for every $3 invested ten years hence. Every bond is guaranteed as the safe-sure investment for everyone.

U. S. Treasury Department

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 1966. Тарзан у небезпеці.

Коли ватага збуїв перешукувала круті стежки за Тарзаном...

...Піт гонив в темряві за свої револьвером.

Схований серед тіни, Тарзан дав вказівки, як Мінду має занести до Дженового лікаря пачку з ліком,

Піт підслухав кожне слово і зрозумів, що лікар почне відразу старання для знищення банди торговців. Тому він вхопив за свою стрільбу і підповз до них.